

Média a dokument / seminář psaní o dokumentárním filmu / 28.10. - 1.11.

Media and documentaries / lectures of creative writing on documentary films in different kinds of newspapers and magazines

Dílna pro studující novináře a filmology kriticky hodnotí a navrhuje setkání dokumentárního filmu s různými podobami jeho textového otisku.

Jak se dá o dokumentárním filmu psát v rámci různých žánrů? Jaké překážky a přednosti jednotlivé žánry pro dialog s dokumentem mají? Jaké jsou konvence a jaké možnosti těchto žánrů?

Účastníci (především studenti oborů žurnalistika a filmová věda, ale i studenti dalších humanitních a sociálněvědných oborů) se na přednáškách s ukázkami podrobně seznamují s různými žánry, jimiž bývá (může být) dokumentární film zpracován v tištěných médiích. Lektory jsou především osobnosti z řad novinářů, kteří přednášku zaměřují jednak na teoretická východiska žánru, ale pomocí ukázek z vlastní či jiné tvorby poukazují i na jejich přednosti a překážky.

Seminář probíhá v rámci 13. Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů Jihlava.

část I. v češtině, odpolední část tlumočena do angličtiny (sluchátka pro zahraniční studenty)

Kamil Fila / recenze v deníkovém tisku a na internetu

Helena Bendová / recenze v odborném tisku

Petr Fišer / komentář

Andrea Slováková / editování textů

Tomáš Baldýnský / rozhovor

Tomáš Feřtek / reportáž

Vít Janeček / esej

část II. v angličtině, simultánně tlumočena do češtiny (sluchátka pro české studenty)

Bill Nichols / psaní teorie dokumentárního filmu

..

místo konání:

psaní textů a kritické semináře: učebny v Budově ateliérů, Dvořákova 12, Jihlava

harmonogram:

středa 28.10.:

dopoledne 10:00-12:50 dílna CZ 3 přednášky (každý má 50 minut, pak 10 min. přestávka)

přestávka na oběd 12:50-14:00

odpoledne 14:00-17:50 dílna CZ 4 přednášky (každý má 50 minut, pak 10 min. přestávka)

čtvrtek 29.10.:

dopoledne 10:00-13:05 dílna ENG 3 přednášky (každý má 55 minut, pak 10 min. přestávka)

čtvrtek, pátek, sobota 29. – 31.10.:

účastníci dílen chodí na festivalové filmy a pracují na svých výstupech. možné konzultace s lektory (každý má vypsane hodinu a půl „konzultační hodiny“). pozor: každý si vybere

pouze 1 žánr a připravuje pouze 1 text. optimální rozsahy jednotlivých textů určuje lektor (pohybují se od 2 do 4 Nstr.).

neděle 1.11.:

dopoledne 10:00 – 13:00 jednotlivé skupiny paralelně diskutují a rozebírají texty všech studentů

15.11.

studenti lektorům odevzdají druhou, přepracovanou verzi svého textu

výstupy:

vybrané texty jsou uveřejněny na festivalovém webu, některé vychází v posledním čísle festivalového deníku Dok.revue.

účastníci dílen mohou své texty použít v médiích, v nichž již pracují.

podmínky pro získání zápočtu:

účast na všech 3 přednáškových blocích

napsání textu ve vybraném žánru, absolvování kritického semináře s lektorem

odevzdání přepracované verze textu

opakovaná účast:

Účast je možná i pro studenty, kteří již jednou nebo dvakrát seminář absolvovali. Ti mohou vynechat první dva přednáškové bloky (jsou každý rok podobné). Účastní se třetího přednáškového bloku a měli by v daném časovém horizontu napsat 2 texty ve 2 různých žánrech. Kritický seminář absolvují s oběma (rozvrh bude přizpůsoben).

základní literatura:

DO I. – VI. sborník textů o dokumentu (vybrané texty doporučené k jednotlivým žánrům).

JSAF, Jihlava 2003 – 2008.

Dok.revue měsíčník (jediné české periodikum věnující se systematicky reflexi dokumentárního filmu).

Gauthier, Guy: *Dokumentární film, jiná kinematografie*. Nakladatelství AMU a JSAF, Praha 2004.

+

texty doporučené jednotlivými lektory.

Synopse jednotlivých přednášek:

Recenze v odborném tisku

Na rozdíl od krátkého prostoru, který mají recenzenti v rámci deníků apod., odborná periodika poskytují recenzím více místa – délka textu ovšem klade nároky na detailnost, propracovanost a přesnost argumentace, originalitu pohledu, rétorickou přesvědčivost i stylistickou elegantnost. V případě recenze dokumentárního filmu pak navíc kritik musí čelit specifickým otázkám - například jaký je autorský vklad tvůrců do jakoby pouze zaznamenávaných událostí, jaká je míra reálnosti/fikčnosti toho, co vidíme na plátně, jakým způsobem daný film funguje ideologicky atd.

Helena Bendová

Vystudovala filmovou vědu na Univerzitě Karlově. Několik let pracovala v Národním filmovém archivu v oddělení historie a teorie, což mimo jiné zahrnovalo redakční práci v časopise *Iluminace*. Od roku 2001 je zaměstnána jako redaktorka ve filmovém časopise *Cinepur*; od roku 2004 pak zároveň pracuje jako odborná asistentka v Centru audiovizuálních studií na FAMU. Občas také překládá filmovou literaturu či působí jako dramaturgyně na filmových festivalech (Letní filmová škola, Febiofest aj.).

Reportáž

Tématem prezentace jsou možnosti a nástrahy, které na novináře čekají, pokud se rozhodne využít k prezentaci dokumentárních filmů formu reportáže. Na konkrétních příkladech si předvedeme, jaké formální postupy lze a nelze použít, jak je možné, případně nutné téma dokumentu přemyslet, aby bylo použitelné i pro běžný komerční časopis.

Tomáš Feřtek

Od roku 1992 pracoval v týdeníku Reflex jako reportér a vedoucí reportážního oddělení. Momentálně působí jako dramaturg v televizi Nova a nadále píše reportáže. Věnuje se především tématům vzdělávání a životnímu prostředí.

Esej

Žánry psaní představují myšlení ve stavu kázně a disciplinovanosti tím či oním směrem. Odměnou je větší jistota porozumění. Myšlení samo tak strukturované není a reflexivně psát lze i tak, že člověk zkouší (essayer - protože původním domovem eseje je francouzština) zachytit své myšlení blíže svému zrodu a tvaru. Vodítkem v této zdánlivé svobodě jsou sedimenty vlastní vzdělanosti, vědomí stylu, odvaha, ale i logika myšlení - pravidla v některých ohledech náročnější, nežli žánr. Esej jako prostor mezi vědeckým textem, filosofickou reflexí a literaturou. Chcete to zkusit?

Vít Janeček

Absolvent FF UK obor filmová věda (u Jiřího Cieslara a Přemysla Maydla) a FAMU obor Dokumentární tvorba (u Karla Vachka a Jana Němce), dokumentarista, publicista, pedagog FAMU. V 90. letech pracoval jako dramaturg filmových projektů Experimentálního prostoru ROXY, divadla Archa a jako kurátor historických retrospektiv na několika ročnících MFF Karlovy Vary. Dlouhodobě se zabývá filmovou teorií, dokumentárním filmem a interdisciplinárními vztahy mezi uměleckými obory a obory poznání, spoluzaložil Centrum audiovizuálních studií FAMU, kde také působí. Publikuje převážně v Literárních novinách a v dvouměsíčníku Cinepur, kde je rovněž členem redakčních rad. V měsíčníku Dok.revue (měsíční příloha Literárních novin) rediguje převážně rubriku Esej.

Editování textů

Upozorní redaktory na často se opakující rysy článků, které by měly být předmětem dalšího dialogu s editorem. Nastínění různých hranic mezi respektováním autorova rukopisu a ohledem na čtenáře a cílovou skupinu textu. Příklady významových a stylistických editorských úprav, s ohledem na médium, pro nějž je text určen.

Andrea Slováková

Absolventka Mediálních studií FSV UK a filmové vědy na FF UK, nyní v postgraduálním studiu. Studuje dokumentární tvorbu na FAMU. Publikovala v časopisech Cinepur a Kino Ikon, týdeníku Literární noviny. V uplynulých letech vedla festivalový deník, editorsky spoluvytváří měsíčník Dok.revue, je šéfredaktorkou a editorkou sborníku textů o dokumentu DO. Dramaturgyně experimentálních filmů MFDF Jihlava.